

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-234/18

**Komisia za protivodeystvie na koruptsiata i otnemane na nezakonno pridobito imushtestvo
κατά
BP κ.λπ.**

(αίτηση του Sofiyski gradski sad για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 19ης Μαρτίου 2020

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Διαδικασία δημεύσεως των παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων ελλείπει ποινικής καταδίκης – Οδηγία 2014/42/ΕΕ – Πεδίο εφαρμογής – Απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ»

1. *Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Δέσμευση και δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Οδηγία 2014/42 – Πεδίο εφαρμογής – Πράξη υπεξαίρεσεως κεφαλαίων η οποία δεν συνιστά αδίκημα καλυπτόμενο από τις νομικές πράξεις που απαριθμούνται εξαντλητικώς στην προαναφερθείσα οδηγία – Δεν εμπίπτει (Οδηγία 2014/42 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 3)*

(βλ. σκέψεις 47, 48)

2. *Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση πλαίσιο για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος – Πεδίο εφαρμογής – Δικαστική απόφαση εκδοθείσα στο πλαίσιο διαδικασίας δημεύσεως αστικής φύσεως – Δεν εμπίπτει – Εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει τη δήμευση παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων χωρίς ποινική καταδίκη – Επιτρέπεται (Άρθρο 31 § 1, στοιχείο γ', ΣΕΕ· απόφαση-πλαίσιο 2005/212 του Συμβουλίου)*

(βλ. σκέψεις 53-57, 60-62 και διατακτ.)

Σύνοψη

Στην υπόθεση «Agro In 2001» (C-234/18), η οποία εκδόθηκε στις 19 Μαρτίου 2020, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση-πλαίσιο 2005/212, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος¹, δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι η δήμευση παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων διατάσσεται από εθνικό δικαστήριο κατόπιν διαδικασίας η οποία δεν προϋποθέτει ούτε τη διαπίστωση διαπράξεως ποινικού αδικήματος ούτε, κατά μείζονα λόγο, την καταδίκη των φερόμενων ως δραστών ποινικού αδικήματος.

¹ Απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος (ΕΕ 2005, L 68, σ. 49).

Η απόφαση αυτή εκδόθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της επιτροπής που έχει συσταθεί στη Βουλγαρία για την καταπολέμηση της διαφθοράς και για τη δήμευση παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων, αφενός, και του BP, ιδιώτη, καθώς και διαφόρων φυσικών και νομικών προσώπων τα οποία είτε συνδέονται με τον BP είτε ελέγχονται από αυτόν, αφετέρου, σχετικά με αίτημα περί δημεύσεως παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον BP και από τα εν λόγω πρόσωπα. Κατά του BP, υπό την ιδιότητά του ως προέδρου του εποπτικού συμβουλίου βουλγαρικής τράπεζας, είχαν ασκηθεί ποινικές διώξεις, επειδή παρακίνησε άλλα πρόσωπα, μεταξύ του 2011 και του 2014, να υπεξαιρέσουν κεφάλαια της εν λόγω τράπεζας. Κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, ωστόσο, οι εν λόγω ποινικές διώξεις δεν είχαν οδηγήσει σε καμία αμετάκλητη ποινική καταδίκη. Κατόπιν έρευνας που διεξήχθη, μεταξύ άλλων, εις βάρος του BP, από την οποία προέκυψε ότι αυτός είχε αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία χρηματοδοτώντας τα με παράνομα μέσα, η επιτροπή για τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων κίνησε διαδικασία κατά το αστικό δίκαιο ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, με σκοπό ιδίως τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων του BP και μελών της οικογένειάς του. Εντούτοις, κατά τον BP και τα λοιπά εναγόμενα πρόσωπα, δήμευση περιουσιακών στοιχείων μπορούσε να λάβει χώρα μόνο βάσει αμετάκλητης καταδικαστικής αποφάσεως ποινικού δικαστηρίου.

Στην απόφασή του, το Δικαστήριο απέρριψε αυτή τη συλλογιστική. Προκειμένου να αποφανθεί, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των σκοπών και του γράμματος των διατάξεων της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/212, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο αποτελεί πράξη η οποία σκοπό έχει να υποχρεώσει τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή κοινούς ελάχιστους κανόνες δημεύσεως των οργάνων και των προϊόντων που σχετίζονται με ποινικά αδικήματα, προκειμένου να διευκολυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων δημεύσεως που εκδίδονται στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση-πλαίσιο 2005/212 δεν διέπει τη δήμευση οργάνων και προϊόντων παράνομων δραστηριοτήτων η οποία διατάσσεται από δικαστήριο κράτους μέλους στο πλαίσιο διαδικασίας που δεν αφορά τη διαπίστωση διαπράξεως ενός ή περισσοτέρων ποινικών αδικημάτων. Εκτιμώντας ότι η απόφαση που καλείται να εκδώσει το αιτούν δικαστήριο στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν εντάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικής με ένα ή περισσότερα ποινικά αδικήματα, αλλά στο πλαίσιο διαδικασίας αστικής φύσεως, η οποία αφορά φερόμενα ως παρανόμως αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία και διεξάγεται κατά τρόπο ανεξάρτητο από τυχόν ποινική διαδικασία, το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως-πλαίσιου 2005/212.